

משרד המשפטים

דוחות כספיים

ליום 31 בדצמבר 2021

משרד המשפטים

דוחות כספיים ליום 31 בדצמבר 2021

תוכן העניינים

עמוד

2	דוח רואי החשבון המבקרים
3	דוחות על המצב הכספי
4	דוחות על הביצוע הכספי
5	דוחות על השינויים בגרעון
6	דוחות על תזרימי המזומנים
7-28	באורים לדוחות הכספיים
29	דוחות על ביצוע תקציב והתאמת עודפים (בלתי מבוקרים)

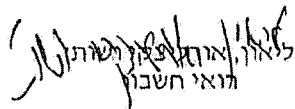
דוח רואי החשבון המבקרים לחשב הכללי של ממשלת ישראל על הדוחות הכספיים של

משרד המשפטים

ביקרנו את הדוחות על המצב הכספי המצורפים של משרד המשפטים (להלן – "המשרד") לימים 31 בדצמבר 2021 ו-2020 ואת הדוחות על הביצוע הכספי, הדוחות על השינויים בנכסים נטו והדוחות על תזרימי המזומנים לכל אחת מהשנים שהסתיימו באותם תאריכים. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הנהלת המשרד. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשלי"ג-1973. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי המנכ"ל והחשב של המשרד וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הני"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של המשרד לימים 31 בדצמבר 2021 ו-2020 ואת הביצוע הכספי, השינויים בנכסים נטו ותזרימי המזומנים שלו לכל אחת מהשנים שהסתיימו באותם תאריכים בהתאם לתקני חשבונאות ממשלתיים של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות ממשלתית והוראות התכ"ם בנושא חשבונאות ממשלתית.

ליאון, אורליצקי ושות'
רואי חשבון

28 באפריל 2022

ליום 31 בדצמבר		באור	
2020	2021		
אלפי ש"ח			
1,431	1,213	3	נכסים שוטפים:
56,265	79,101	4	פקדונות
16,131	49,116	5	חייבים בגין עסקאות שאינן חליפין
2,409	2,606	6	חייבים בגין עסקאות חליפין
76,236	132,036		חייבים ויתרות חובה אחרים
56,814	64,560	7	נכסים לא שוטפים:
* 91,891	92,669	8	יתרות חובה לזמן ארוך
* 294,668	314,563	9	רכוש קבוע, נטו
443,373	471,792		נכסים בלתי מוחשיים, נטו
519,609	603,828		
128,073	134,365	10	התחייבויות שוטפות:
200,475	225,390	11	זכאים ויתרות זכות
328,548	359,755		התחייבויות בגין תמיכות
210,097	227,184	12	התחייבויות לא שוטפות:
21,451	29,321	13	התחייבות בגין סיום יחסי עובד - מעביד
231,548	256,505		הפרשה לתביעות משפטיות
*(40,487)	(12,432)		גרעון בנכסים נטו
519,609	603,828		

* הוצג מחדש, ראה ביאור 2טז.

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

 סיגל פוני
 חשבת משרד
 המשפטים

 ערן חויד
 מנכ"ל משרד
 המשפטים

28 באפריל 2022
 תאריך אישור
 הדוחות הכספיים

לשנה שהסתיימה ביום
31 בדצמבר

2020	2021		
אלפי ש"ח		באור	
			הכנסות
			הכנסות מעסקאות שאינן חליפין:
1,573,158	1,490,445		הכנסות מתקציב
648,578	790,496	14	הכנסות מאגרות
119,155	134,905	15	הכנסות מהעברות
10,527	26,305	16	הכנסות אחרות
<u>2,351,418</u>	<u>2,442,151</u>		
5,145	1,015	17	הכנסות מעסקאות חליפין
<u>2,356,563</u>	<u>2,443,166</u>		סה"כ הכנסות
			הוצאות
1,305,914	1,333,803	18	שכר עבודה והטבות לעובדים
373,557	392,011	19	תמיכות
47,871	61,106		הוצאות השתתפות
482,945	471,516	20	הוצאות תפעוליות
174,130	166,178	21	הוצאות הנהלה וכלליות
5,256	7,773		פרסום ויחסי ציבור
3,036	3,532		הוצאות מימון, נטו
<u>2,392,709</u>	<u>2,435,919</u>		סה"כ הוצאות
<u>(36,146)</u>	<u>7,247</u>		עודף (גרעון) לשנה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

סה"כ	אלפי	ש"ח	
(25,739)			יתרה ליום 1 בינואר 2020
21,409			קרן הון בגין פנסיה תקציבית
(11)			השפעה מצטברת בגין שנים קודמות *
(36,146)			גרעון נטו לשנה
(40,487)			יתרה ליום 31 בדצמבר 2020
20,808			קרן הון בגין פנסיה תקציבית
7,247			עודף נטו לשנה
(12,432)			יתרה ליום 31 בדצמבר 2021

* הוצג מחדש, ראה ביאור 2 טז'.
 הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום
31 בדצמבר

2020	2021
אלפי ש"ח	
(36,146)	7,247
112,846	97,574
76,700	104,821

תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת:

גרעון לפי הדוח על הביצוע הכספי
ההתאמות הדרושות להצגת תזרים המזומנים מפעילות שוטפת - נספח א'
מזומנים נטו שנבעו מפעילות שוטפת

תזרימי מזומנים מפעילות השקעה:

רכישת רכוש קבוע
רכישת נכסים בלתי מוחשיים
מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה
יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת השנה
יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף השנה

(17,897)	(28,815)
(58,803)	(76,006)
(76,700)	(104,821)
-	-
-	-

ההתאמות הדרושות להצגת תזרים המזומנים מפעילות שוטפת - נספח א'

לשנה שהסתיימה ביום
31 בדצמבר

2020	2021
אלפי ש"ח	
79,588	84,148
21,409	20,808
81	-
101,078	104,956

הכנסות והוצאות שאינן כרוכות בתזרימי מזומנים:

פחת והפחתות
הוצאות בגין פנסיה תקציבית - רישום כנגד קרן הון
הוצאות בגין גריעת רכוש קבוע

258	218
(846)	(56,018)
(1,956)	(7,746)
(15,948)	6,292
10,582	24,915
10,792	17,087
8,886	7,870
11,768	(7,382)
112,846	97,574

שינויים בסעיפי נכסים והתחייבויות:

גידול בפקדונות
גידול בחייבים ויתרות חובה
קיטון ביתרות חובה לזמן ארוך
גידול (קיטון) בזכאים ויתרות זכות
גידול בהתחייבויות בגין תמיכות
גידול בהתחייבויות בגין סיום יחסי עובד מעביד
גידול בהפרשה לתביעות משפטיות

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

באור 1 - כללי

א. רקע

משרד המשפטים הוא משרד מטה מרכזי של ממשלת ישראל הפועל לעשיית צדק ולשירות הציבור בתחום המשפט בהתאם למדיניות הממשלה, תוך הגנה על שלטון החוק, על זכויות האדם ועל ערכי היסוד של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית, שבה הכול שווים בפני החוק.

המשרד אמון על שורה ארוכה של נושאים ותחומי פעילות משפטיים ומקצועיים שונים, ובין תפקידיו העיקריים:

- ארגון מערכות בתי המשפט, בתי הדין וההוצאה לפועל
- הכנת נוסח החקיקה הממשלתית, ליווי החקיקה הפרטית ופרסום הרשומות
- ייעוץ משפטי לממשלה ולמשרדה
- אכיפת החוק הפלילי באמצעות מערכת התביעה הכללית
- ייצוג המדינה בפני ערכאות שיפוטיות ומעין שיפוטיות
- ביצוע חוקים ששר המשפטים ממונה על ביצועם, ובכלל זה מתן שירותים משפטיים ואסדרה בתחומים משפטיים ומקצועיים מגוונים

במשרד המשפטים נכללים, בין היתר, היחידות והמערכים הבאים: הייעוץ המשפטי לממשלה ומחלקת ייעוץ וחקיקה, פרקליטות המדינה, הסיוע המשפטי האזרחי, הסנגוריה הציבורית, אגף האפוטרופוס הכללי וכונס הנכסים הרשמי, אגף רישום והסדר מקרקעין, אגף שומת מקרקעין, נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, רשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור, רשות להגנת הפרטיות, רשות הפטנטים, רשות התאגידים, נציבות תלונות הציבור על שופטים, נציבות תלונות הציבור על מייצגי המדינה בערכאות, בתי הדין השרעיים, בתי הדין הדתיים הדרוזיים, מחלקת חנינות, מערכת 'רשומות', בתי הדין המינהליים לפי חוק הכניסה לישראל, מינהל הוועדה הציבורית לקביעת ייעודם של עיזבונות לטובת המדינה, יחידה לענייני העדות הנוצריות, המרות דת וברית הזוגיות, היחידה הממשלתית לחופש המידע, יחידת תיאום המאבק בסחר בבני אדם, יחידת תאום המאבק בגזענות, יחידת הממונה על העזרה המשפטית מול המועצה הפלסטינית, יחידת הממונה על בירור תלונות נחקרים בשירות הביטחון הכללי וכן יחידות מטה הנהלת המשרד.

המשרד אמון על הסדרה ורישוי מקצועות בתחומים משפטיים ומקצועיים שונים ובהם רואי חשבון, מתווכים במקרקעין, שמאי מקרקעין, חוקרים פרטיים, שירותי שמירה, נוטריונים, עורכי פטנטים וטוענים שרעיים.

שר המשפטים אחראי על-פי חוק על מינהל בתי המשפט באמצעות הנהלת בתי המשפט שהינה יחידת סמך, וכן על רשות האכיפה והגביה שאף היא יחידת סמך במסגרתה פועלים מערכת ההוצאה לפועל והמרכוז לגביית קנסות, אגרות והוצאות. יחידות הסמך האמורות פועלות באופן עצמאי ומקיימות דיווח כספי נפרד ולפיכך אינן נכללות בדוחות כספיים אלו.

ב. פעילות אגף האפוטרופוס הכללי וכונס הנכסים הרשמי

אגף האפוטרופוס הכללי וכונס הנכסים הרשמי במשרד (להלן - "האפוטרופוס הכללי"), עוסק בין השאר בניהול נכסים עזובים, ניהול כספי נעדרים, ניהול רכוש מחולט, ניהול כספי פושטי רגל וחברות בפירוק, ניהול כספי קטינים, יתומים וניהול עיזבונות לטובת המדינה. האפוטרופוס הכללי מנהל בעיקרו כנאמן כספים של אנשים פרטיים, שאינם כספים של המדינה. למשרד המשפטים אין יכולת להתוות את הפעילות של האפוטרופוס הכללי ולפיכך עיקר הנתונים הכספיים של האגף לא מאוחדים בדוח זה.

ג. הגדרות

בדוחות כספיים אלה:

המשרד	-	משרד המשפטים.
הממשלה	-	ממשלת מדינת ישראל.
החשב הכללי	-	אגף החשב הכללי במשרד האוצר.
שווי הוגן	-	הסכום שבו ניתן להחליף נכס, או לסלק התחייבות, בעסקה בין קונה מרצון לבין מוכר מרצון שאינם קשורים, הפועלים בצורה מושכלת.
הוראות תכ"ם	-	הוראות תקנון כספים ומשק המתפרסמות על ידי החשב הכללי, המסדירות התנהלות תקינה בנושא כספים ומשק, והמחייבות כל גוף או גורם במגזר הממשלתי לפעול על פיהן.

באור 1 - כללי (המשך)

משבר הקורונה .ד

בשלהי שנת 2019 התפרץ נגיף COVID-19 (להלן: "קורונה" או "נגיף הקורונה") בסין ובתחילת שנת 2020 החל להתפשט למדינות נוספות רבות בעולם, כולל ישראל. ביום 11 במרץ 2020 ארגון הבריאות העולמי הכריז על התפרצות נגיף הקורונה כמגיפה עולמית. מגיפה זו הביאה לירידה בהיקפי הפעילות הכלכלית באזורים רבים בעולם, כולל בישראל.

המדינה ומשרדי הממשלה ממשיכים לעקוב באופן שוטף אחר ההתפתחויות בארץ ובעולם בהקשר זה, ששים לב להנחיות הממשלה המתפרסמות מעת לעת, ובוחנים את השפעות המגיפה במישורים שונים מעבר למישור הבריאותי, לרבות במישור הכלכלי, החברתי והארגוני.

בחודש דצמבר 2020 החל במדינת ישראל מבצע חיסונים הדרגתי, במספר פעימות, שנמשך בשנים 2021 ו-2022, ומטרתו חיסון כלל האוכלוסייה לצורך בלימת המגיפה בישראל.

להתפשטות נגיף הקורונה בישראל, לרבות הוריאנטים השונים, ישנן השלכות רוחביות על פעילותה הכלכלית של המדינה, המשפיעות על תקציב ופעילות כלל משרדי הממשלה.

בהיבט הפעילות של המשרד, לנגיף הקורונה עשויה להיות השפעה על יכולת המשרד לעמוד ביעדים שהוגדרו עבורו ועל הקצאת המשאבים לפעילויות השונות של המשרד. במישור הארגוני, לאור התקנות לשעת חירום והנחיות הממשלה, חל צמצום בכוח האדם אשר עובד במשרד. חלק מכוח האדם שעובד מגיע למשרד ובתקופות מסוימות חלקו עבר למתכונת של עבודה מהבית.

להלן פירוט פעילויות של המשרד אשר הושפעו ממגפת הקורונה וכן פעילויות ייעודיות לטיפול במשבר והשפעתן על הדוחות הכספיים של המשרד לשנת 2021:

1. ועדת ערר לענייני קורונה-השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים-בית הדין הוקם במשרד המשפטים בשנת 2020 במסגרת חוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה), התש"ף-2020 ומאפשר לבעלי עסקים שמחזור פעילותם נפגע בשל התפשטות נגיף הקורונה, ואשר הגישו בקשה לרשות המסים לקבל מענק בגין 'הוצאות קבועות' אך בקשתם נדחתה או אושרה חלקית - להגיש ערר על החלטת רשות המסים בהשגה על קביעה זו.

2. ועדת ערר על החלטת שירות התעסוקה לפי חוק מענק לעידוד תעסוקה - בית הדין הוקם בשנת 2020 במשרד המשפטים מכוח חוק מענק לעידוד תעסוקה (הוראת שעה - נגיף הקורונה החדש), תש"ף-2020. בבית הדין נדונים עררים על החלטות מנהל שירות התעסוקה בעניין מתן מענק לעידוד תעסוקה בשל משבר הקורונה, הניתן, על פי תנאי זכאות והכללים שנקבעו בחוק.

3. תוכנית להאצה דיגיטלית - לטובת אזרחי ישראל כמענה חלופי לקבלת קבל, הגברת השירותים המקוונים, זמינות ומהירות השירות.

יצוין כי קיימות השפעות נוספות של משבר הקורונה על פעילות המשרד והקצאת המשאבים בשנת הדוחות.

להערכת המשרד, מאחר ומדובר באירוע משמעותי ומתפתח, להמשך התפשטות הנגיף או בלימתו עשויות להיות השפעות נוספות, לרבות השפעות מהותיות, בהיבטים האמורים לעיל ואף בהיבטים נוספים.

באור 1 - כללי (המשד)**ה. תקציב המשכך**

שנת 2021 התנהלה ללא תקציב מאושר (להלן: "תקציב המשכך") עד לחודש נובמבר 2021 וזאת לאתר ששנת 2020 התנהלה במלואה במתכונת זו.

על פי סעיף 33 לחוק יסוד: משק המדינה, במצב זה חלות מגבלות שנתיות וחודשיות על היקף ההוצאה המותרת. האתגר בניהול התקציב המשכך התעצם עם התפשטות נגיף הקורונה בישראל והצורך בהקצאת משאבים מתאימים להתמודדות עם המשבר.

כאמור, בחודש נובמבר 2021 הכנסת אישרה את תקציב 2021 ו-2022 והמשרד עבר להתנהלות תקציבית במתכונת הרגילה. כמו כן, הכנסת אישרה את הצעת חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2021 ו-2022), התשפ"ב-2021 (חוק ההסדרים), שכללה שינויים ורפורמות במגוון רחב של נושאים כגון העלאת גיל הפרישה לנשים.

להתנהלות המשרד במתכונת של תקציב המשכך, לאורך מרבית שנת 2021, עשויה להיות השפעה על פעילות המשרד, הקצאת התקציב ועל יכולת המשרד לעמוד ביעדים השוטפים שהוגדרו לו.

לפרטים נוספים אודות הקצאת המשאבים התקציביים ופעילויות המשרד בשנת 2021 – ראה את נספח התקציב.

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. בסיס עריכת הדוחות הכספיים:

1. הצהרה לגבי יישום תקני חשבונאות ממשלתיים

הדוחות הכספיים של המשרד (להלן: "הדוחות הכספיים") ערוכים בהתאם לתקני חשבונאות ממשלתיים המפורסמים על ידי המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות ממשלתית ובהתאם להוראות התכ"ס. תקנים אלה מבוססים על תקני חשבונאות בינלאומיים למגזר הציבורי (להלן "IPSAS") המפורסמים על ידי הוועדה הבינלאומית לתקני חשבונאות למגזר הציבורי (להלן "IPSASB").

2. בסיסי המדידה ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים

הדוחות הכספיים נערכו על בסיס העלות ההיסטורית, למעט נכסים והתחייבויות שונים המוצגים על בסיס מדידה אחר, כמפורט בבאורים לדוחות הכספיים. עיקרי המדיניות החשבונאית המתוארים להלן, יושמו באופן עקבי ביחס לכל השנים המוצגות.

3. שימוש באומדנים

בעת הכנתם של הדוחות הכספיים, עריכתם והצגתם על פי כללי החשבונאות המקובלים, נדרשת הנהלת המשרד להשתמש בשיקול דעת, אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל סכומים של נכסים והתחייבויות. מעצם טיבם של אומדנים והנחות, התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים, נדרשת הנהלת המשרד להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול הדעת בקביעת האומדנים, מתבססת ההנהלה על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים, וכן על הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

מידע בדבר הנחות שהניח המשרד לגבי העתיד וגורמים עיקריים אחרים לחוסר ודאות בקשר לאומדנים, שקיים סיכון משמעותי שתוצאתם תהייה תיאום מהותי לערכים בספרים של נכסים והתחייבויות במהלך שנת הכספים הבאה, נכלל בבאורים הבאים:

(א) אורך חיים שימושיים של רכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים עם אורך חיים מוגדר

כאמור בבאור 2' בדבר רכוש קבוע ובבאור 2' בדבר נכסים בלתי מוחשיים, הנהלת המשרד בוחנת בכל תקופת דיווח שנתית את אומדן אורך החיים השימושיים של פריטי רכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים עם אורך חיים מוגדר. שינויים בהערכות הנהלת המשרד עשויים להשפיע מהותית על הערכים בספרים של פריטי רכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים ועל הוצאות הפחת/הפחתה הנזקפות לדוח על הביצוע הכספי.

(ב) הכנסות לקבל מחובות אגרות רשם החברות והשותפויות

המשרד מכיר בהכנסות לקבל בגין אגרות רשם החברות והשותפויות בגין השנים שקדמו לתאריך הדיווח, וזאת בהתאם להערכות המתבססות על ניסיון העבר בגין גבייה בתקופות מאוחרות לתקופה בגינה נגבית האגרה ובהתאם לגבייה בפועל לאחר תאריך הדיווח בגין תקופות קודמות. ראה גם באור 4.

(ג) הפרשות בגין התחייבויות לתשלום לנותני שירותים בסנגוריה הציבורית ובסיוע המשפטי

בהעדר רישום פנימי לגבי ההתחייבויות לעורכי דין חיצוניים לתאריך הדיווח, המשרד אומד את סכום ההתחייבויות בגין שירותים שניתנו על ידי גורמים חיצוניים (בעיקר עורכי דין חיצוניים), על בסיס תשלומים ששולמו לאחר תאריך הדיווח בגין שירותים שניתנו לפני תאריך הדיווח, ובהתאם לניסיון העבר לגבי תשלומים שצפוי שישולמו בגין שירותים אלו.

(ד) התחייבויות תלויות והפרשה לתביעות משפטיות

הנהלת המשרד, בהסתמך על חוות דעתם של היועצים המשפטיים של המשרד, קובעת את סיכויי תביעות משפטיות שהוגשו כנגד המשרד, במידת האפשר, ועל פיהם נאמד הסכום אותו יש לכלול בהפרשה בדוחות הכספיים. הערכות אלה מתבססות על מיטב שיפוטם המקצועי, בהתחשב בשלב

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשד)

בו מצויים ההליכים וכן על ניסיון העבר. תוצאות התביעות בפועל עלולות להיות שונות מהערכות אלה דבר שעשוי לגרום לביטול או יצירת הפרשה בגין תביעה. לפרטים נוספים ראה באור 13.

4. תקופת המחזור התפעולי
תקופת המחזור התפעולי של המשרד הינו שנה. לפיכך, הנכסים השוטפים וההתחייבויות השוטפות כוללים פריטים המיועדים והצפויים להתממש בתקופת המחזור התפעולי העוקבת.

ב. מטבע הפעילות

הדוחות הכספיים מוצגים בשי"ח, שהינו מטבע הפעילות של המשרד, ומעוגלים לאלף הקרוב, למעט אם צוין אחרת. השקל הינו המטבע שמייצג את הסביבה הכלכלית שבה פועל המשרד ואת עסקותיו.

ג. הפרשה לחובות מסופקים

ההפרשה לחובות מסופקים מחושבת באופן ספציפי בגין חובות מזוהים אשר, לדעת הנהלת המשרד, גבייתם מוטלת בספק. המשרד רושם בדוחות על הביצוע הכספי בסעיף "חובות מסופקים" את הסכומים בגין שינוי ההפרשה לחובות מסופקים או גבית חוב שהוכר כאבוד בשנים קודמות.

ד. הפרשות

הפרשות מוכרות בדוחות הכספיים כאשר מתקיימים התנאים הבאים במצטבר: קיימת למשרד מחויבות (משפטית או משתמעת) בהווה כתוצאה מאירועי העבר, צפוי שיידרש תזרים שלילי של משאבים המגלמים הטבות כלכליות או פוטנציאל שירות כדי לסלקה וניתן לערוך אומדן מהימן של סכום המחויבות.

הסכום המוכר כהפרשה, הינו האומדן הטוב ביותר של הוצאה הנדרשת לסילוק המחויבות הקיימת במועד הדיווח. כאשר ההשפעה של ערך הזמן הינה מהותית, סכום ההפרשה יימדד לפי הערך הנוכחי של היציאות החזויות לסילוק המחויבות. הערך בספרים של ההפרשה מותאם בכל תקופה על מנת לשקף את חלוף הזמן. סכום התיאום מוכר כהוצאות ריבית.

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ה. תביעות משפטיות

הפרשה בגין תביעות מוכרת כאשר מתקיימים התנאים הבאים במצטבר: למשרד קיימת מחויבות משפטית בהווה או מחויבות משתמעת כתוצאה מאירוע שהתרחש בעבר, יותר סביר מאשר לא (more likely than not) כי המשרד יידרש למשאביו הכלכליים לסילוק המחויבות וניתן לאמוד את המחויבות באופן מהימן.

ו. פיקדונות בנאמנות

פיקדונות בתאגידים בנקאיים לזמן קצר המוחזקים בנאמנות עבור צד ג' ואשר קיימת מגבלה לגבי אופן השימוש בהם. הפיקדונות מוצגים בהתאם לתנאי הפקדתם (ראה באור 3).

ז. הכנסות לקבל

הכנסות לקבל אשר נכללו בדוח על המצב הכספי, נובעות בעיקר מאגרות תקופתיות של רשות החברות והשותפויות אשר נוצרה זכאות לקבלן בשנת הדו"ח ובשנים שקדמו לה, ואשר התשלום בפועל בגינן צפוי להתקבל בשנים הבאות, בהתאם להערכת ההנהלה. הערכת סכום לקבל זה כרוכה במרכיב של אי ודאות (ראה באור 4).

ח. רכוש קבוע

1. הכרה ומדידה

רכוש קבוע מוכר לראשונה לפי עלות, לרבות עלויות שניתן לייחסן במישרין לרכישת רכוש קבוע או להקמתו לשם הבאתו למיקום ולמצב הדרושים לצורך הפעלתו באופן שבו התכוונה ההנהלה. כאשר נכס מתקבל ללא עלות, או בעלות סמלית, עלותו היא שוויו ההוגן במועד קבלתו.

בתקופות שלאחר ההכרה לראשונה פריט רכוש קבוע נמדדים לפי עלותם בניכוי פחת שנצבר ובניכוי הפסדים מירידת ערך שנצברו (ראה באור 2).

רווח או הפסד הנובע מגריעת פריט רכוש קבוע ייקבע כהפרש בין התמורה נטו מהמימוש, אם קיימת, לבין הערך בספרים של הפריט, וירשם כהכנסות או הוצאות, לפי העניין, בדוח על הביצוע הכספי.

2. עלויות עוקבות

עלות החלפת חלק מפריט רכוש קבוע ועלויות עוקבות אחרות מוכרת כחלק מהערך בספרים של אותו פריט, אם צפוי כי התועלת הכלכלית העתידית או פוטנציאל השירות הגלומים בפריט תזרום למשרד וכי עלותו ניתנת למדידה באופן מהימן. הערך היחסי של החלק שהוחלף נגרע. עלויות תחזוקה שוטפות נזקפות לדוח על הביצוע הכספי עם התהוותן.

3. פחת

פחת הוא הקצאה שיטתית של הסכום בר-פחת של נכס על פני אורך חייו השימושיים. סכום בר פחת הוא העלות של הנכס, או סכום אחר המחליף את העלות, בניכוי ערך השייר שלו.

נכס מופחת כאשר הוא זמין לשימוש, דהיינו כאשר הוא הגיע למיקום ולמצב הדרושים לצורך הפעלתו באופן שבו התכוונה ההנהלה.

פחת נזקף לדוח על הביצוע הכספי, בעיקר, לפי שיטת הקו הישר על פי אומדן אורך החיים השימושי של כל חלק משמעותי מפריטי הרכוש הקבוע. מאחר ושיטה זאת משקפת את דפוס צריכת ההטבות הכלכליות העתידיות או את פוטנציאל השירות הגלומים בנכס. שיפורים במושכר מופחתים על פני התקופה הקצרה מבין תקופת השכירות לבין אורך החיים השימושי של הנכס.

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

אומדן אורך החיים השימושיים לתקופה השוטפת ולתקופת ההשוואה הינו כדלקמן:

- חומרה ומחשבים 3 שנים
- ציוד וריהוט משרדי 6-14 שנים
- שיפורים במושכר 10 שנים

האומדנים בדבר שיטת הפחת, אורך החיים השימושי וערך השייר נבחנים מחדש בכל שנת דיווח. שינויים, ככל שישנם, מטופלים כשינוי אומדן חשבונאי.

ט. נכסים בלתי מוחשיים

נכס בלתי מוחשי הינו נכס לא כספי, הניתן לזיהוי וחסר מהות פיזית. נכס ניתן לזיהוי אם הוא ניתן להפרדה או שנובע מהסדרים מחייבים (לרבות זכויות חוזיות או זכויות משפטיות אחרות), וזאת מבלי להתחשב אם זכויות אלה ניתנות להעברה או ניתנות להפרדה מהמשרד או מזכויות וממחויבויות אחרות.

1. הכרה לראשונה

נכס בלתי מוחשי שנרכש על ידי המשרד, מוכר לראשונה לפי עלות, לרבות עלויות שניתן לייחסן במישרין להכנת הנכס הבלתי מוחשי לשימוש המיועד. נכסים בלתי מוחשיים שנרכשו במסגרת עסקה שאינה חליפין ימדדו בהתאם לשוויים ההוגן במועד העסקה.

2. פיתוח

פעילויות פיתוח קשורות בתכנית לייצור מוצרים או תהליכים חדשים או לשיפור משמעותי של מוצרים או תהליכים קיימים. עלויות בגין פעילויות פיתוח מוכרות כנכס בלתי מוחשי אם ורק אם: ניתן למדוד באופן מהימן את עלויות הפיתוח; המוצר או התהליך ישימים מבחינה טכנית ומסחרית; צפויה הטבה כלכלית עתידית או פוטנציאל שירות עתידי מהמוצר ולמשרד כוונה, יכולת ומקורות מספיקים על מנת להשלים את הפיתוח ולהשתמש בנכס או למכרו.

עלויות שהוכרו כנכס בלתי מוחשי בגין פעילויות הפיתוח כוללות את שכר העבודה הישיר. עלויות אחרות בגין פעילויות פיתוח נזקפות לדוח על הביצוע הכספי עם התהוותן.

3. מדידה עוקבת

נכס בלתי מוחשי מוצג לפי עלות בניכוי כל הפחתה שנצברה ובניכוי הפסדים מירידת ערך שנצברו. עלויות עוקבות מוכרות כנכס בלתי מוחשי אך ורק כאשר הן מגדילות את ההטבה הכלכלית העתידית הגלומה בנכס בגינו הן הוצאו, יתר העלויות נזקפות לדוח על הביצוע הכספי עם התהוותן.

4. הפחתה

סכום בר פחת של נכס בלתי מוחשי בעל אורך חיים שימושיים מוגדר מוקצה באופן שיטתי על פני אורך חייו השימושיים לפי שיטת הקו הישר. הוצאות ההפחתה מוכרות כהוצאות בדוח על הביצוע הכספי.

נכסים בלתי מוחשיים אשר נוצרים במשרד אינם מופחתים באופן שיטתי כל עוד הם אינם זמינים לשימוש. לפיכך, נכסים בלתי מוחשיים אלו, כגון עלויות פיתוח, נבחנים לירידת ערך לפחות אחת לשנה, עד למועד בו הופכים להיות זמינים לשימוש. אומדן אורך החיים השימושיים לתקופה השוטפת ולתקופת ההשוואה הינו כדלקמן:

- תוכנות מחשבים 3-12.5 שנים (בעיקר 10-12.5 שנים)

האומדנים בדבר שיטת הפחת, אורך החיים השימושי וערך השייר נבחנים מחדש בכל שנת דיווח. שינויים, ככל שישנם, מטופלים כשינוי אומדן חשבונאי.

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

י. ירידת ערך נכסים

המשרד בוחן את הצורך בירידת ערך נכסים לא פיננסיים כאשר ישנם סימנים כתוצאה מאירועים או שינויים בנסיבות המצביעים על כך שהיתרה בדוחות הכספיים אינה בת-השבה. במקרים בהם היתרה בדוחות הכספיים של הנכסים הלא פיננסיים עולה על הסכום בר-ההשבה שלהם, מופחתים הנכסים לסכום בר-ההשבה שלהם. הסכום בר-ההשבה הינו הגבוה מבין שווי הוגן בניכוי עלויות מכירה לבין שווי השימוש.

שווי השימוש של נכסים מניבים מזומנים (נכסים שמטרת החזקתם העיקרית היא להניב תשואה מסחרית) הוא הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים, החזויים לנבוע מהשימוש המתמשך בנכס וממימושו בסוף חייו השימושיים. שווי השימוש של נכסים שאינם מניבים מזומנים הוא הערך הנוכחי של יתרת פוטנציאל השירות של הנכס. בהערכת שווי השימוש מהוונים תזרימי המזומנים הצפויים לפי שיעור ניכון לפני מס המשקף את הסיכונים הספציפיים לכל נכס. בגין נכס מניב מזומנים שאינו מייצר תזרימי מזומנים עצמאיים נקבע הסכום בר-ההשבה עבור היחידה מניבת המזומנים שאליה שייך הנכס. הפסד מירידת ערך יוכר מיידית בדוח על הביצוע הכספי.

הפסד מירידת ערך של נכס, מבוטל רק כאשר חלו שינויים באומדנים ששימשו בקביעת הסכום בר-ההשבה של הנכס מהמועד בו הוכר לאחרונה הפסד מירידת הערך. ביטול ההפסד כאמור מוגבל לנמוך מבין סכום ירידת הערך של הנכס שהוכר בעבר (בניכוי פחת או הפחתה) או סכום בר-ההשבה של הנכס. ביטול הפסד כאמור נזקף לדוח על הביצוע הכספי.

יא. תמיכות

תמיכות הן הטבות לרווחת הציבור המסופקות על ידי המשרד, שעבורן הוא אינו מקבל תמורה ישירה ממקבלי אותן הטבות, השווה בקירוב לערכם של הסחורות והשירותים שסופקו.

התמיכות נרשמות כהתחייבות בדוחות הכספיים בתקופה בה התרחשו האירועים שיצרו את התמיכה, כל עוד מתקיימים כל אלה:

1. למשרד יש מחויבות קיימת בגין התמיכה כתוצאה מאירוע מהעבר;
2. צפוי כי ידרש תזרים של משאבים החוצה בגין המחויבות; וכן
3. ניתן לאמוד את סכום התמיכה באופן מהימן.

התמיכות הניתנות על ידי המשרד הינן:

1. סיוע משפטי בנושאים אזרחיים למבקשים מעוטי יכולת
תמיכה זו מוענקת על ידי הסיוע המשפטי (האזרחי) הפועל מכוח חוק הסיוע המשפטי התש"ל"ב-1972 הסיוע המשפטי כולל ייעוץ משפטי וייצוג המבקשים בערכאות משפטיות המתבצע על ידי עורכי דין הממונים על ידי הסיוע המשפטי לפי החוק.
המשרד נושא בהוצאות הכרוכות במתן השירות המשפטי, אשר בעיקרן הינן הוצאות בגין שכירת שרותי עורכי דין חיצוניים.
2. ייצוג משפטי לחשודים, לעצורים, לנאשמים ולנידונים הזכאים לכך
תמיכה זו מוענקת על ידי הסנגוריה הציבורית הפועלת מכוח חוק הסנגוריה הציבורית, התשנ"ו-1995 הזכאות למתן ייצוג משפטי מטעם הסנגוריה הציבורית נקבעה בחוק.
המשרד נושא בהוצאות הכרוכות במתן השירות המשפטי, אשר בעיקרן הינן הוצאות בגין שכירת שרותי עורכי דין חיצוניים.
3. תמיכה לאפוטרופסים מקצועיים בגין חסרי אמצעים
תמיכה זו מוענקת על ידי המשרד, בהתאם לסעיף 3א' לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה - 1985 ולהוראת תכ"ס 6.2 בדבר תמיכה בגופים אחרים ובהתייעצות עם היועץ המשפטי לממשלה. התמיכה מחולקת למוסדות ציבור וגופים המשמשים אפוטרופסים לחסרי אמצעים.

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

4. תמיכה בבתי דין לממונות הדנים על פי המשפט העברי
 תמיכה זו מוענקת על ידי המשרד, בהתאם לסעיף 3א' לחוק יסודות התקציב ובהתייעצות עם היועץ המשפטי לממשלה.
 התמיכה מחולקת לבתי דין לממונות הדנים על פי המשפט העברי המהווים פורום חלופי לשוב סכסוכים אזרחיים – עסקיים באמצעות יישום המשפט העברי. תמיכות אלה חולקו לראשונה בשנת 2018.

יב. הכרה בהכנסות מעסקאות שאינן חליפין

עסקאות שאינן חליפין הן עסקאות שאינן כוללות חליפין של ערכים, השווים בקירוב זה לזה, בין הצדדים לעסקה.

הכנסות מעסקאות שאינן חליפין כוללות את סוגי ההכנסות הבאות:

1. אגרות - סכומים שהמשרד גובה מכוח חוקים ו/או תקנות למעט סכומים שהמשרד גובה עבור גורמים אחרים.

2. העברות - הכנסות מעסקאות שאינן חליפין שאינן מיסים ואגרות או תקציב.

נכס הנוצר כתוצאה מעסקה שאינה חליפין נמדד בעת ההכרה לראשונה לפי שווי ההוגן במועד הרכישה. הכנסות מעסקאות שאינן חליפין מוכרות בגובה הנכס שהוכר בגין אותה עסקה, בניכוי כל התחייבות שהוכרה.

יג. הכרה בהכנסות מעסקאות חליפין

הכנסות מהספקת שרותים

הכנסות משירותים שהוענקו נזקפות לדוח על הביצוע הכספי באופן יחסי לשלב השלמת העסקה, במועד הדיווח. אומדן שלב השלמה מחושב בהתייחס לסקירת העבודה שבוצעה.
 ההכנסות נמדדות לפי השווי ההוגן של התמורה שהתקבלה או התמורה שיש זכאות לקבלה.

יד. הטבות לעובדים

1. התחייבויות בגין הטבות עובדים לזמן קצר

הטבות לעובדים לזמן קצר כוללות משכורות, ימי חופשה, מחלה, הבראה והפקדות לביטוח לאומי ומוכרות כהוצאות עם מתן השירותים. כאשר למשרד קמה מחויבות משפטית או משתמעת, שניתנת לאמידה מהימנה, למתן מענקים לעובדים, המשרד מכיר בהתחייבות זו במועד בו קמה המחויבות.

2. התחייבויות בגין סיום יחסי עובד מעביד

בגין כל התחייבויות המשרד בגין סיום יחסי עובד מעביד נרשמות התחייבויות מתאימות על פי דין, הסכם, נוהג וציפיות ההנהלה.

טו. התחייבות בגין פנסיה תקציבית

תשלומי הפנסיה התקציבית לגמלאי המשרד מתבצעים על ידי מנהלת הגמלאות במשרד האוצר. בהתאם להוראת תכ"ם, המשרד רושם הוצאה בגין פנסיה תקציבית בסכום השווה ל- 20.83% מסכום המשכורת ברוטו לפנסיה של שנת הדיווח כנגד קרן הון בגין פנסיה תקציבית.

טז. הצגה מחדש

1. המשרד תיאם בדרך של הצגה מחדש את הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2020 על מנת לשקף בהם למפרע את השינוי בשיטת הטיפול החשבונאי בהקשר עם רכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים.

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

2. להלן השפעת ההצגה מחדש על סעיפי הדוח על המצב הכספי:

ליום 31 בדצמבר 2020		
לאחר הצגה מחדש	שינוי	לפני הצגה מחדש
אלפי ש"ח		
91,891	(9)	91,900
294,668	(2)	294,670
40,487	11	40,476

רכוש קבוע, נטו
נכסים בלתי מוחשיים, נטו
גרעון בנכסים נטו

3. להלן השפעת ההצגה מחדש על גרעון בנכסים נטו:

ליום 31 בדצמבר 2020
אלפי ש"ח
40,476
11
40,487

יתרה כפי שדווחה בעבר
השפעה מצטברת בגין שנים קודמות
יתרה לאחר הצגה מחדש

באור 3 - פקדונות

א. הרכב:

ליום 31 בדצמבר	
2020	2021
אלפי ש"ח	
963	796
468	417
1,431	1,213

פקדונות בנאמנות (ב. להלן)
פקדונות בחשב הכללי (ג. להלן)

ב. כולל פיקדונות בבנק ישראל ובבנק הדואר בגין רשות הפטנטים. לרשות הפטנטים מוגשות בקשות לרישום פטנטים בינלאומיים. האגרות בגין הרישום בחו"ל נגבות על ידי משרד המשפטים ומועברות למוסדות בינלאומיים בחו"ל. אל מול פיקדונות אלה קיימת התחייבות כלפי ארגונים בחו"ל המוצגת ביתרת הזכאים. הפיקדונות הינם פיקדונות שקליים, בעוד שסכום ההתחייבות מסולק על פי שער דולר של ארה"ב.

ג. כולל פיקדון בחשב הכללי הצובר ריבית משתנה בשיעור ריבית בנק ישראל. הפיקדון כולל כספים המתקבלים למשמורת במשרד במסגרת הליכים המתנהלים בלשכות המפקח על רישום מקרקעין.

באור 4 - חייבים בגין עסקאות שאינן חליפין

א. הרכב:

ליום 31 בדצמבר		
2020	2021	
אלפי ש"ח		
50,847	41,369	הכנסות לקבל בגין אגרות שנתיות של רשם החברות והשותפויות (ב. להלן)
2,446	5,408	ביטוח לאומי
3,682	29,180	הכנסות לקבל מהמרכז לגביית קנסות (ב. להלן)
1,079	3,537	הכנסות לקבל בגין אגרות של הסנגוריה הציבורית
618	2,022	הכנסות לקבל בגין הפרקליטות
135	135	אחרים
58,807	81,651	
(2,542)	(2,550)	בניכוי - הפרשה לחובות מסופקים
56,265	79,101	

הכנסות לקבל בגין אגרות שנתיות של רשם החברות והשותפויות

ב.

על פי הוראות חוק החברות, התשנ"ט - 1999 כל חברה חייבת בתשלום אגרה שנתית בשיעור ובאופן שקבע שר המשפטים בתקנות.

בספרי רשם החברות והשותפויות קיימים חובות אגרה בפיגור ליום 31 בדצמבר, 2021 טרם חל עליהם דין התיישנות בסך של כ- 1.88 מיליארד ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2020 סך של כ- 1.89 מיליארד ש"ח). בישיבת הועדה העליונה לפשרות מחיקות והסדרים במשרד האוצר מיום 18 בדצמבר 2018, הוחלט להמליץ על מחיקת חובות אגרה עבור חברות ללא פעילות כלכלית בסך 1.22 מיליארד ש"ח. נכון למועד חתימת הדוחות הכספיים, מחיקת החובות הנייל טרם בוצעה בפועל. הנהלת המשרד פועלת לגבייה מוגברת של חובות העבר, לרבות בדרך של שינויי חקיקה בנושא, כמו גם טיוב מערכת המידע והגבייה. סכום ההכנסות לקבל המוצג בדוחות הכספיים של המשרד, נובע מחובות אשר נוצרה זכאות לקבלן בשנת הדוח ובשנים שקדמו לה, ואשר התשלום בפועל בגינן צפוי להתקבל בשנים הבאות (ראה גם באור 7). הסכום נקבע בהתאם להערכת ההנהלה המתבססת על ניסיון העבר ועל הפעולות שנוקט המשרד לשיפור בגביית חובות העבר. הערכת סכום זה כרוכה במרכיב של אומדן וקיימת אי וודאות לגבי גובה הסכומים שייגבו בסופו של דבר (ראה גם באור 2 ו- 2 יב').

כחלק מתהליך שיפור הגבייה מעביר המשרד חלק מהחובות הנייל לטיפול המרכז לגביית קנסות (להלן - המרכז).

סכומים אשר נגבו על ידי המרכז עד ליום 31 בדצמבר 2021 אך טרם הועברו למשרד נכון לאותו מועד, מוצגים בסעיף הכנסות לקבל מהמרכז לגביית קנסות.

באור 5 - חייבים בגין עסקאות חליפין

א. הרכב:

ליום 31 בדצמבר	
2020	2021
אלפי ש"ח	
8,309	8,309
15,947	48,201
-	750
424	454
212	202
24,892	57,916
(8,761)	(8,800)
16,131	49,116

רשות מקרקעי ישראל (ב. להלן)

הוצאות מראש

מקדמות לספקים

משרדי ממשלה

אחרים

בניכוי - הפרשה לחובות מסופקים

ב. החוב נובע בעיקר משרותי שומה לשנים 2019-2020.

באור 6 - חייבים ויתרות חובה אחרים

הרכב:

ליום 31 בדצמבר	
2020	2021
אלפי ש"ח	
1,035	1,338
909	708
465	560
2,409	2,606

מוסדות בגין שכר

עובדים

אחרים

באור 7 - יתרות חובה לזמן ארוך

א. הרכב:

ליום 31 בדצמבר	
2020	2021
אלפי ש"ח	
43,058	50,625
13,756	13,935
928	829
(928)	(829)
56,814	64,560

הכנסות לקבל בגין אגרות שנתיות של רשם החברות והשותפויות (ראה באור 4)

פקדון בגין חידוש כלי רכב

קרן פיצויים עקב הליכים פליליים ב"ענבלי" (ב. להלן)

בנכוי הפרשה בגין תביעות עקב הליכים פליליים (ב. להלן)

ב. כולל כספי קרן משותפת של משרד המשפטים ומשטרת ישראל, המנוהלת על ידי הקרן הפנימית לביטוחי הממשלה בהנהלת "ענבל - חברה לביטוח בע"מ" הקרן מיועדת לשם מימון פיצויים ו/או הוצאות משפט, שישולמו לזכאים לפיצויים בהתאם לסעיפים 80 ו-81 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 ו/או בהתאם לסעיף 31 לחוק בתי המשפט נוסח משולב, התשמ"ד-1984 ו/או בהתאם לסעיף 38 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996. הקרן הוקמה ביום 31 בדצמבר 2006. תקופת הפעלתה הינה 3 שנים, ובהתאם למסמכי הקמתה היא תחודש מידי תקופה. מדיניות המשרד הינה לבצע הפרשה לתביעות בסכום השווה ליתרת הכספים בקרן. במהלך שנת 2021 שולמו תשלומים מכספי הקרן בסך של כ- 101 אלפי ש"ח (בשנת 2020 כ- 217 אלפי ש"ח).

באור 8 - רכוש קבוע, נטו

א. הרכב:

סה"כ	שיפורים במושכר	צידוד וריהוט משרדי	חומרה ומחשבים
אלפי ש"ח			
383,439	103,902	121,822	157,715
28,815	7,396	3,299	18,120
(25)	-	(25)	-
<u>412,229</u>	<u>111,298</u>	<u>125,096</u>	<u>175,835</u>
291,548	61,040	* 88,442	142,066
28,037	7,879	7,017	13,141
(25)	-	(25)	-
<u>319,560</u>	<u>68,919</u>	<u>95,434</u>	<u>155,207</u>
<u>92,669</u>	<u>42,379</u>	<u>29,662</u>	<u>20,628</u>
<u>91,891</u>	<u>42,862</u>	<u>* 33,380</u>	<u>15,649</u>

עלות
 יתרה ליום 1 בינואר 2021
 תוספות במשך השנה
 גריעות במשך השנה
 יתרה ליום 31 בדצמבר 2021
פחת שנצבר
 יתרה ליום 1 בינואר 2021
 תוספות במשך השנה
 גריעות במשך השנה
 יתרה ליום 31 בדצמבר 2021
עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר 2021
עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר 2020

ב. מבנים וכלי רכב בשימוש המשרד

המבנים שבשימוש המשרד נמצאים בבעלות מינהל הדיור הממשלתי ומוחכרים ממנו תמורת תשלומים תקופתיים. בהתאם להוראת תכ"ס, 2.2.19 משרדי ממשלה לא מכירים במבנים שהוקצו לשימושם על ידי מינהל הדיור הממשלתי כרכוש קבוע.
 כלי הרכב שבשימוש המשרד מוחכרים ממינהל הרכב הממשלתי תמורת תשלומים תקופתיים. בהתאם להוראת תכ"ס, 2.2.16 משרדי ממשלה לא מכירים בכלי רכב שהוקצו לשימושם על ידי מינהל הרכב כרכוש קבוע.

* הוצג מחדש, ראה באור 2טז.

באור 9 - נכסים בלתי מוחשיים, נטו

הרכב:

סה"כ	נכסים בפיתוח אלפי ש"ח	תוכנות מחשבים
542,572	6,230	536,342
76,006	10,645	65,361
<u>618,578</u>	<u>16,875</u>	<u>601,703</u>
247,904	-	* 247,904
56,111	-	56,111
<u>304,015</u>	<u>-</u>	<u>304,015</u>
<u>314,563</u>	<u>16,875</u>	<u>297,688</u>
<u>294,668</u>	<u>6,230</u>	<u>* 288,438</u>

עלות:

יתרה ליום 1 בינואר 2021
תוספות במשך השנה
יתרת ליום 31 בדצמבר 2021
פחת נצבר:
יתרה ליום 1 בינואר 2021
תוספות במשך השנה
יתרת ליום 31 בדצמבר 2021
עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר 2021
עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר 2020

* הוצג מחדש, ראה באור 2טז'.

באור 10 - זכאים ויתרות זכות

א. הרכב:

ליום 31 בדצמבר	
2020	2021
אלפי ש"ח	
95,327	106,976
17,237	19,695
6,641	6,964
455	46
7,246	114
27	-
462	412
678	158
<u>128,073</u>	<u>134,365</u>

התחייבות לעובדים בגין ימי חופשה
הוצאות לשלם
החשב הכללי
ספקים ונותני שירותים
הכנסות מראש
אגרות המיועדות להעברה למוסדות בינלאומיים (ב. להלן)
זכאים בגין פקדונות תיקים המנוהלים בלשכות המפקח על רישום מקרקעין
(ב. להלן)
אחרים

ב. ראה באור 3.

באור 11 - התחייבויות בגין תמיכות

א. הרכב:

ליום 31 בדצמבר	
2020	2021
אלפי ש"ח	
152,663	181,994
47,812	43,396
<u>200,475</u>	<u>225,390</u>

בגין הסגוריה הציבורית (ב. להלן)
 בגין הסיוע המשפטי האזרחי (ב. להלן)

ב. ההתחייבויות הינן בגין שרותים משפטיים הניתנים במסגרת הסגוריה הציבורית והסיוע המשפטי האזרחי. ראה באור 2 יא'.

באור 12 - התחייבות בגין סיום יחסי עובד - מעביד

א. הרכב:

ליום 31 בדצמבר	
2020	2021
אלפי ש"ח	
121,297	133,441
88,800	93,743
<u>210,097</u>	<u>227,184</u>

בשל פיצויי פיטורין
בשל ימי מחלה

ב. בהתאם לחוקי העבודה וההסכמים הקיימים, מכוסות רוב התחייבויות המשרד, בגין פיצויי פיטורין, על ידי הפקדות שוטפות לקופות הגמל (כהגדרתן בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005, הכוללת את קרנות הפנסיה, קופות הביטוח וקופות הגמל לתגמולים ולפיצויים, להלן- "קופות גמל"), מתוקף סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין, התשכ"ג - 1963.

סכומי הצבירה בקופות הגמל הינם על שם העובד. קופות הגמל מקבלות על עצמן את חבות המשרד הנובעת מהסכמי העבודה ומשחררות את המשרד מתשלומים נוספים. יתרת ההתחייבויות הכלולה בדוחות הכספיים, הוערכה באופן שמרני כך שכל העובדים יהיו זכאים להשלמת פיצויי פיטורים.

ייתכן כי ישנם עובדים אשר אינם בתחולת סעיף 14 אך להערכת ההנהלה מדובר במספר שאינו מהותי ולפיכך לא בוצעה הערכה של סכומים אשר הופקדו בקופות הגמל ואשר אמורים להקטין את ההתחייבות בגינם.

התחייבות המשרד לתשלום פיצוי עבור ימי מחלה שלא נוצלו לעובדים הזכאים לכך בתוקף הסכמי עבודה, חושבה על בסיס שכרם האחרון של העובדים למועד הדיווח, לפי יתרת ימי המחלה שלא נוצלו למועד הדיווח.

ג. התחייבות המשרד בגין פנסיה תקציבית מכוסה על ידי מינהלת הגמלאות שבמשרד האוצר. על פי הוראת החשב הכללי, החל משנת 2012 חישוב העלות השנתית של ההטבה הרעיונית בגין עובדים הזכאים לפנסיה תקציבית בדוחות המשרד נקבע לכ- 20.83% מעלות השכר הפנסיוני השנתי.

באור 13 - הפרשה לתביעות משפטיות

המשרד מהווה צד בתביעות אזרחיות שונות המוגשות נגדו, אשר בחלקן עשויות להסתיים בפשרות או בפסקי דין נגד המשרד אשר עשויים לחייבו במתן פיצוי כספי. ההליך השיפוטי עשוי לעיתים להימשך על פני מספר תקופות חשבוניות, כאשר לאורך התקופה, אומדן הסכום שבו יחויב המשרד יכול להשתנות. הנהלת המשרד ויועציו המשפטיים, העריכו כי צפוי שחלק מתביעות אלה יגרמו למחויבות המשרד וכי קיים אומדן מהימן של סכום המחויבות.

כנגד המשרד הוגשו מספר תביעות משפטיות הנובעות ממהלך הפעילות הרגיל בסכום כולל של כ- 80 מליוני ש"ח. בגין התביעות האמורות נערכו הפרשות בסך של כ- 29 מליוני ש"ח. לדעת הנהלת המשרד המסתמכת על חוות דעת של יועציו המשפטיים, ההפרשות הקיימות בספרים מספיקות לכיסוי ההפסדים הצפויים בגין התביעות האמורות.

כנגד מספר גורמים, והמשרד ביניהם, הוגשו בקשות לאישור תביעות כתובענות ייצוגית בסכום כולל של כ- 1 מליוני ש"ח (חלק המשרד). לדעת הנהלת המשרד, בהסתמך על יועציה המשפטיים, אין ביכולתה להעריך את סיכוייהן בשלב זה, לפיכך לא נכללה הפרשה בספרים בגינן.

כנגד המשרד הוגשו מספר תביעות משפטיות הנובעות ממהלך הפעילות הרגיל בסכום כולל של כ- 34 מליוני ש"ח. הנהלת המשרד, בהסתמך על יועציה המשפטיים, מעריכה כי סיכויי התביעות קלושים או שלמשרד טענות הגנה טובות כנגד התביעות. לאור האמור לעיל, המשרד לא כלל בספרים הפרשה בגין התביעות האמורות.

בנוסף, הוגשו כנגד המשרד תביעות משפטיות הנובעות ממהלך הפעילות הרגיל בסכום כולל של כ- 73 מליוני ש"ח. לדעת הנהלת המשרד, בהסתמך על יועציה המשפטיים, אין ביכולתה להעריך את סיכוייהן בשלב זה, לפיכך לא נכללה הפרשה בספרים בגינן.

באור 14 - הכנסות מאגרות

הרכב:

לשנה שהסתיימה ביום
31 בדצמבר

2020	2021
אלפי ש"ח	
301,820	353,237
115,369	140,354
86,540	111,287
50,724	69,374
94,125	116,244
648,578	790,496

אגרות מרשם החברות והשותפויות
אגרות מרשם הפטנטים
אגרות מרישום והסדר מקרקעין
אגרות מרשם המשכונות
אגרות אחרות

האגרות השנתיות של רשם החברות והשותפויות נרשמות על בסיס צבירה. רישומן של אגרות אלה נעשה על בסיס אומדן אשר הינו בעל מרכיב של אי וודאות (ראה באור 4). ההכנסות מיתר האגרות נרשמות ברובן בעת גבייתן (קרי על בסיס מזומן) ולא על בסיס צבירה.

להערכת הנהלת המשרד, סכום ההכנסות לקבל בגין אגרות אשר לא נרשמו בספרי המשרד על בסיס צבירה לתאריכי הדיווח (עקב רישומן על בסיס מזומן), אינו מהותי בהתייחס לדוחות הכספיים של המשרד.

באור 15 - הכנסות מהעברות

הרכב:

לשנה שהסתיימה ביום
31 בדצמבר

2020	2021
אלפי ש"ח	
101,525	112,677
17,470	22,228
100	-
60	-
<u>119,155</u>	<u>134,905</u>

תקבולים מהאפוטרופוס הכללי ואחרים
החזר הוצאות משפט
תקבולים בגין עזבונות
הכנסות מהשתתפות ברכישת רכבים

באור 16 - הכנסות אחרות

הרכב:

לשנה שהסתיימה ביום
31 בדצמבר

2020	2021
אלפי ש"ח	
-	9
9,977	25,713
550	583
<u>10,527</u>	<u>26,305</u>

הכנסות אחרות
עודפי האפוטרופוס הכללי
השתתפות זכאים לייצוג מתוקף חוק הסיוע המשפטי

באור 17 - הכנסות מעסקאות חליפין

כוללות בעיקר הכנסות משירותי שומת מקרקעין על ידי השמאי הממשלתי.

באור 18 - שכר עבודה והטבות לעובדים

א. הרכב:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2020	2021
אלפי ש"ח	
1,244,726	1,278,234
21,409	20,808
33,107	28,736
6,672	6,025
<u>1,305,914</u>	<u>1,333,803</u>

שכר עבודה
הוצאות בגין פנסיה תקציבית
הוצאות בגין הפרשות שכר (חופשה וסיום יחסי עובד-מעביד)
הוצאות בגין פרישת עובדים

ב. להלן פרטים לגבי אוכלוסית העובדים במשרד על פי הדירוגים השונים:

31 בדצמבר	
2020	2021
עובדים	
1,237	1,267
1,135	1,122
694	706
686	694
582	584
140	141
85	79
82	90
60	56
<u>264</u>	<u>230</u>
<u>4,965</u>	<u>4,969</u>

פרקליטים וסנגורים ציבוריים
מתמחים וסטודנטים
מינהלי
מח"ר ואקדמאים
משפטנים, יועצים משפטיים והשירות המשפטי
בוחני פטנטים
עובדים בכירים
כלכלנים
מוקבלים לשופטים ונושאי משרה שיפוטית (קאדים)
אחרים

ההטבות להן זכאים העובדים כוללות בין השאר: ביגוד, הבראה, מענק יובל, ספרות מקצועית, דמי חבר לאגודות השונות בהתאם לדירוג, החזר שכר לימוד והשתלמויות, פרס המשרד/ עובד מצטיין.

באור 19 - תמיכות

א. הרכב:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2020	2021
אלפי ש"ח	
371,219	395,582
(19,000)	(21,962)
21,338	18,391
<u>373,557</u>	<u>392,011</u>

זכאויות ברוטו (ב. להלן)
בניכוי - השתתפות המוסד לביטוח לאומי
תמיכות לאפוטרופוסים מקצועיים (ג. להלן)

ב. הסעיף כולל עלויות בגין תשלום לעורכי דין חיצוניים, לעובדים סוציאליים, ולמוסדות רפואיים. עלויות בגין שכר עובדי המשרד הפועלים בתחום התמיכות, נכללות בבאור 18א' - שכר עבודה והטבות לעובדים. עלויות בגין שכר דירה והוצאות אחרות הקשורות באותה פעילות נכללות בבאור - 21 הנהלה וכלליות.

ג. החל משנת, 2016 המשרד בחר להגן על אוכלוסיית חסרי האמצעים הנזקקים לשירותי אפוטרופסות על ידי חלוקת תמיכות לאפוטרופוסים מקצועיים הנותנים שירותים לחסרי אמצעים. התמיכות חולקו ל- 6 אפוטרופוסים מקצועיים עבור טיפול בכ- 2,800 חסרי אמצעים. התשלום לכל תאגיד חושב לפי מספר חסרי האמצעים שקיבלו שירותי אפוטרופסות מאותו תאגיד ואופי האפוטרופסות.

באור 20 - הוצאות תפעוליות

א. הרכב:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2020	2021
אלפי ש"ח	
195,787	200,746
79,588	84,148
4,885	2,409
163,980	140,932
38,705	43,281
<u>482,945</u>	<u>471,516</u>

תפעול ותחזוקה (ב. להלן)
פחת והפחתות
שכירות וחכירה
תחזוקה מחשוב וציוד (ג. להלן)
הוצאות ייעוץ תפעוליות

באור 20 - הוצאות תפעוליות (המשך)

ב. הוצאות תפעול ותחזוקה:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2020	2021	
אלפי ש"ח		
58,627	56,354	שמירה ואבטחה
40,805	43,237	תחזוקת מבנים
25,250	27,733	ארנונה ומים
12,874	14,202	ניקיון
9,046	10,014	קבלני משנה
7,280	7,804	חשמל ואנרגיה
3,216	4,410	תחזוקת רכבים
15,355	14,803	הוצאות תחזוקה אחרות
23,334	22,189	הוצאות תפעול אחרות
<u>195,787</u>	<u>200,746</u>	

ג. תחזוקת מחשב וציוד:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2020	2021	
אלפי ש"ח		
107,443	89,212	הוצאות שכר עובדי מחשב
39,703	30,739	תחזוקת תוכנה
16,487	20,398	תחזוקת חומרה
347	583	תחזוקת תקשורת
<u>163,980</u>	<u>140,932</u>	

באור 21 - הוצאות הנהלה וכלליות

א. הרכב:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2020	2021
אלפי ש"ח	
93,716	92,839
9,950	9,031
48,381	49,302
7,185	73
2,420	2,451
12,478	12,482
<u>174,130</u>	<u>166,178</u>

שכירות מבנים וציוד (ב. להלן)
 ייעוץ מקצועי
 משרדיות
 חובות מסופקים
 הדרכה והשתלמויות
 משפטיות

ב. מבני המשרדים בהם פועל המשרד, מוכרכים בחכירה תפעולית ממינהל הדיור הממשלתי. בהתאם להוראת תכ"ס 2.2.19 חיובי מינהל הדיור הממשלתי בגין דמי השתתפות נרשמו כהוצאה שוטפת בספרי המשרד בתקופת החיוב.

דוח ביצוע תקציב הוצאות לפי תחומי פעולה לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021 (באלפי ש"ח)
 המשרד מיישם את תקן חשבונאות ממשלתי מספר 24, בדבר "הצגת מידע תקציבי בדוחות הכספיים" (להלן- התקן), הדורש השוואה בין התקציב המקורי לבין התקציב הסופי וכן בין הסכומים בפועל לתקציב הסופי. התקן דורש גם מתן גילוי אשר יתאר את הסיבות להבדלים מהותיים בין התקציב לבין הסכומים בפועל וכן בין התקציב המקורי לתקציב הסופי.

התחייבויות		ביצוע		תקציב על שינויו						
אחוז	לשנה	אחוז	הפרש	הכנסה	הכנסה	ברוטו	ברוטו	ביאור	תיאור	תחום פעולה
ביצוע	הבאה	ביצוע	ברוטו	מיועדת	מיועדת	ברוטו	ברוטו		משרד	
(**)	(*)								ראשי	851
99.9%	497.7	82.9%	501.3	(633.2)	(642.7)	2,424.5	2,935.3	א	משרד	
88.0%	-	88.0%	0.3	-	-	2.2	2.5		אחרים	
99.9%	497.7	82.9%	501.6	(633.2)	(642.7)	2,426.7	2,937.8		סך הכל	

א. תחום פעולה זה מיועד למימון תקציב שכר של כלל יחידות המשרד וכן תקציב הוצאות והכנסות עבור פעילות כלל יחידות המשרד בין היתר: הייעוץ המשפטי לממשלה וייעוץ חקיקה, פרקליטות המדינה, תשלומים על פי חוק הסיוע המשפטי, תשלומים על פי חוק הסנגוריה הציבורית, תשנ"ו-1955, רשות הפטנטים, רשות התאגידים, הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור, אגף שומת מקרקעין, מנהלת היחידות המקצועיות, הנהלת בתי הדין השרעיים, הנהלת בתי הדין הדתיים הדרוזיים, הרשות להגנת הפרטיות, נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, תיאום המאבק בסחר בבני אדם, תיאום המאבק בגזענות, היחידה הממשלתית לחופש המידע, בתי הדין המנהליים לפי חוק הכניסה לישראל, אגף בירור תלונות נחקרים, מחלקת חנינות, נציבות תלונות הציבור על שופטים, היחידה לענייני עדות דתיות, מחלקת 'רשומות' וכן יחידות מטה הנהלת המשרד.

ב. תקציב הקורונה בסך של כ-33 מיליוני ש"ח מיועד לפרוייקטי האצה דיגיטלית שמטרתם שיפור המענה והשירותים מרחוק לציבור.